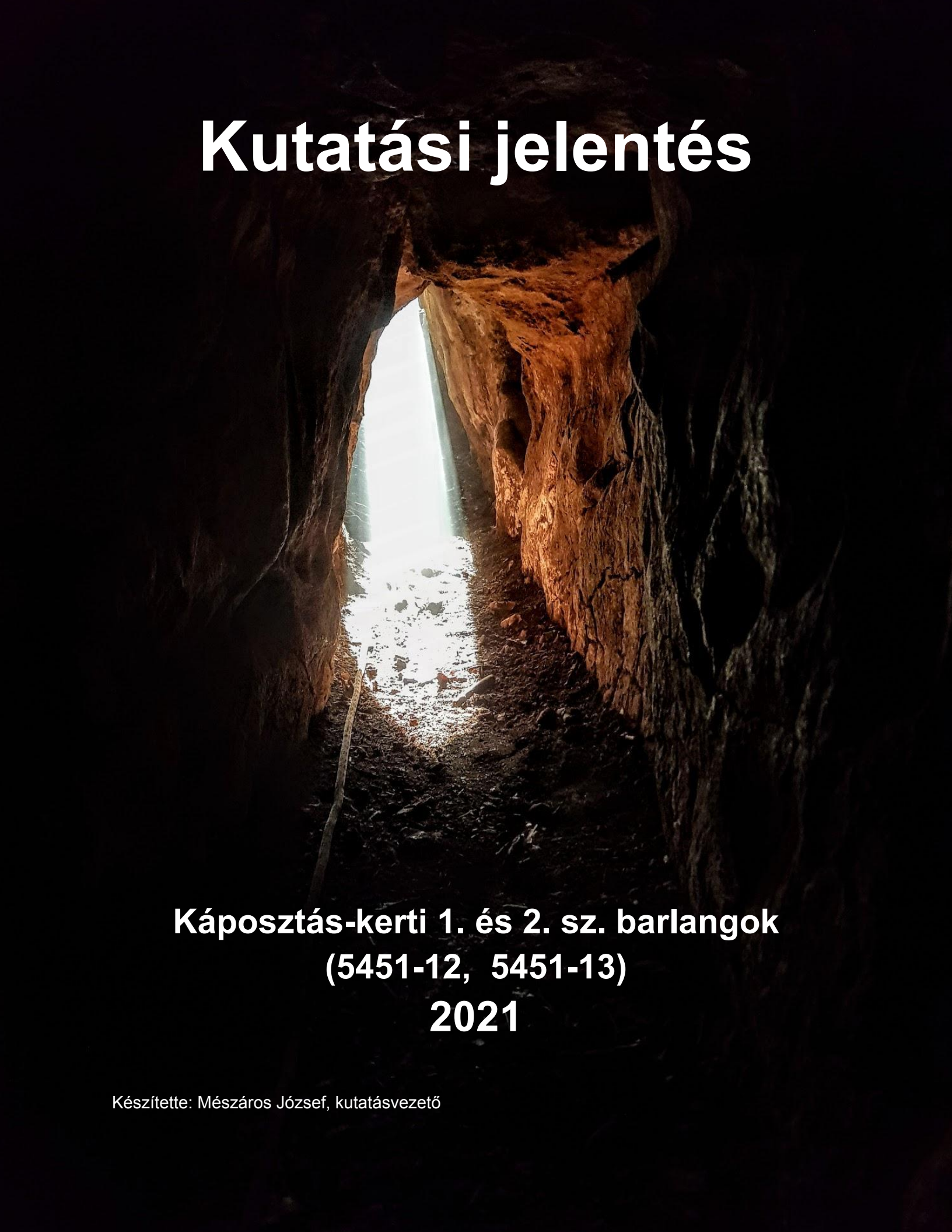

Kutatási jelentés

**Káposztás-kerti 1. és 2. sz. barlangok
(5451-12, 5451-13)
2021**

Készítette: Mészáros József, kutatásvezető

ÖSSZEFOGLALÁS

Barlang neve: Káposztás-kerti 1.sz. barlang, Káposztás-kerti 2.sz. barlang

Kataszteri száma: 5451-12, 5451-13

A kutatási engedély jogosultja: Mészáros József

Kutatási engedély kibocsátója: Aggteleki Nemzeti Park Igazgatóság

Kutatási engedély száma: ANPI/513-3/2021

Jelentés időszaka: 2021. január 1. – 2021. december 31.

Kutatásvezető: Mészáros József

Kutatásvezető-helyettes: Kalotai Zsófia, Gyovai Tamás, Tóth Attila

A barlang hossza és vertikális kiterjedése a kutatás megkezdésekor : 40 m / 0 m

A kutatás során talált új barlangszakaszok hossza, vertikális kiterjedése: 16 m / 1 m

A barlang hossza és vertikális kiterjedése a kutatási jelentési időszak: 64 m / 5,5 m

A jelentés lezárásának időpontja: 2021. december 31.

A jelentést összeállította: Mészáros József

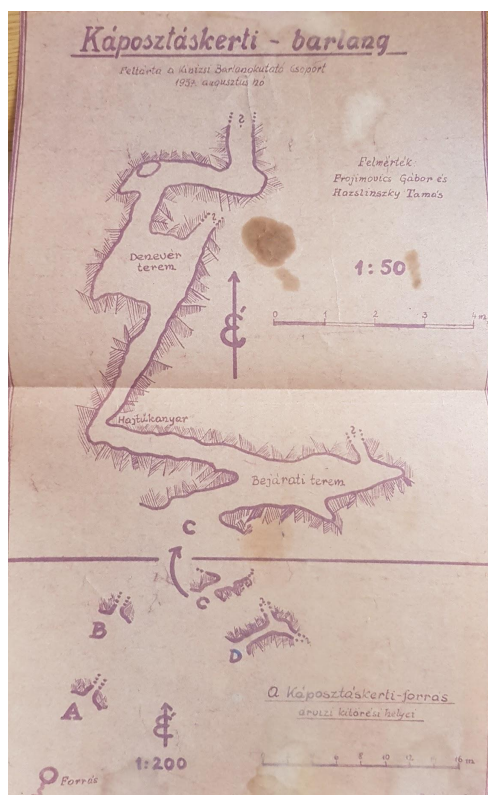

Kutatók küzdelme a “kővel”

Kutatási tevékenység leírása

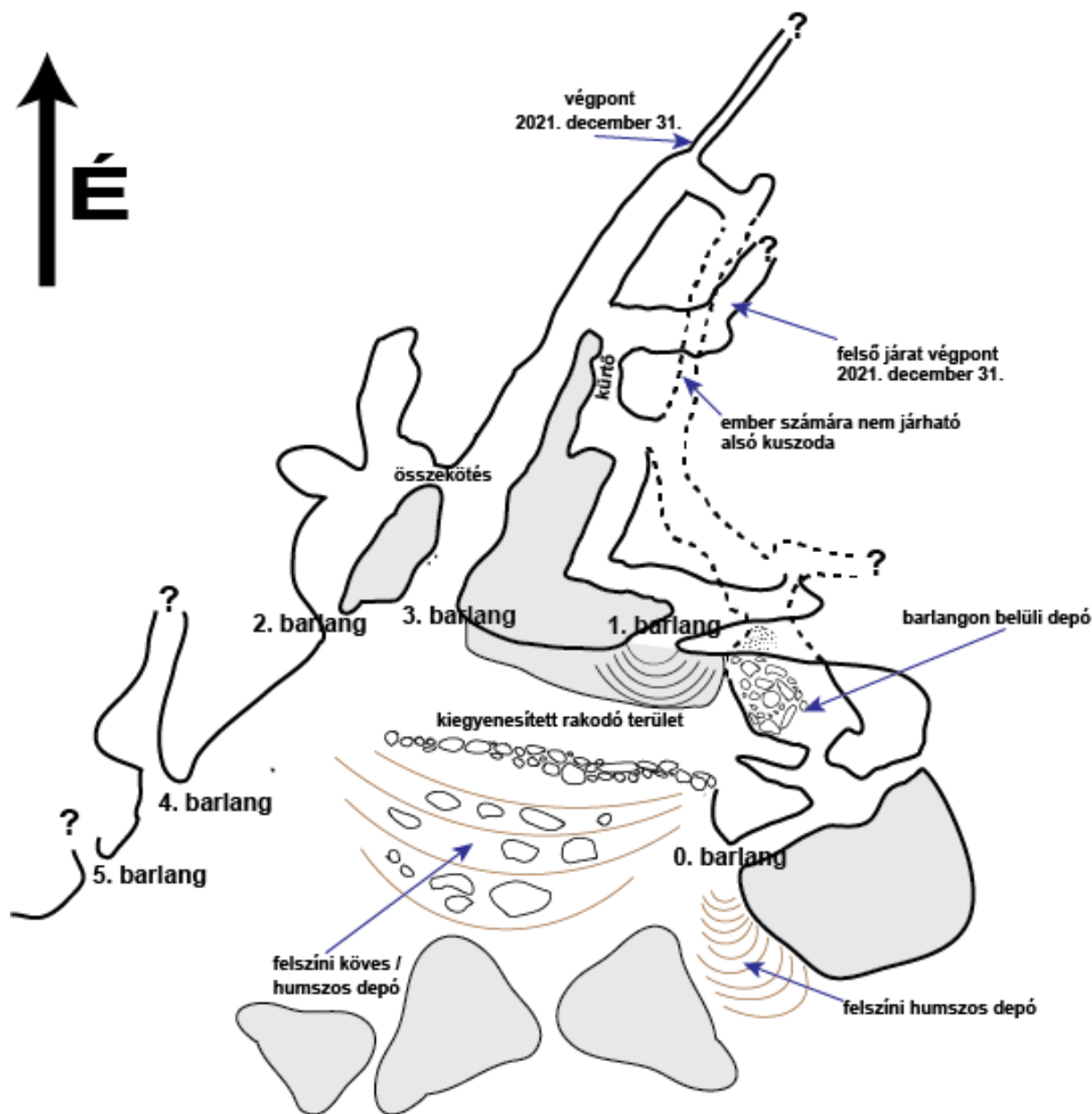
2021-ben összesen 9 alkalommal végeztünk kutatást a Káposztás-kerti barlangoknál, amelyben összesen 12 ember vett részt. A kutatás mindenképpen izgalommal kecsegtetett, hiszen az 1957-es első bejárás óta, amely során nem végeztek intenzív kutató munkát, gyakorlatilag senki nem kutatta a barlangokat. Mielőtt taglalnám az elmúlt évben elért eredményeket, szeretném elhelyezni az egyes barlangokat a "térképen", hiszen több kutatási pontból csak kettő rendelkezik kataszteri számmal.

Az 1957-es bejárás során 4 árvízi forrásszájat vizsgáltak meg a kutatók. Az A és B jelzésű bejáratok hamar elszűkültek, viszont a C jelzésű ponton gyakorlatilag nagyon minimális

bontással jutottak el az akkori végpontokra. Ebből a barlangból lett a Káposztás-kerti 1.sz. barlang, míg a B jelzésű pontból a Káposztás-kerti 2.sz. barlang. A C jelzésű pont második bejárása során a Denevér-terem tetején a kutatók bejutottak egy hosszú hasadékba, amelynek vége járhatatlan méretűre szűkült, felszíni kapcsolata pedig nem volt. Idő hiányában ezt a szakaszt nem mérték fel, ezért nem szerepel a bal oldali, eredeti térképen. Nemrég tudtam csak meg, hogy ezt a hasadékot BEAC-os barlangászok (Németh Tamás, Panker Ádám, Povázsai Zoltán) bontották ki és teremttették meg a felszíni kapcsolatot 2005 környékén térképezés közben. Ez a bejárat tehát a 1-es és a 2-es barlang között helyezkedik el, és a kürtő nevezetű felmászáson keresztül összefügg az 1-es barlanggal.

2018-ban cseh kutatók észrevették ezt az új bejáratot, ami nem szerepelt a nyilvántartásban, így felmérték. Sajnos az összeköttetést nem ismerték, így a barlangnak a Káposztás-kerti 3.sz. barlangot adták. A könnyebb áttekinthetőség érdekében erre a barlang szakaszra én is így fogok hivatkozni. A továbbiakban javaslom a nemrég készült vázlatos térkép áttekintését, ezt felhasználva ismertetem az eredményeket.

A **3-as barlang hasadékanak elejét összeköttöttük a 2-es barlanggal**, így a barlang hossza $40 + 8$ méterre nőtt. A 3-as barlang hasadékanak végén küzdelmes munka árán sikerült előre jutnunk 3.5 métert. Nem messze az év végi végponttól sikerült felfedeznünk egy ember számára nem járható kuszodát, amelynek a másik végpontját is megtaláltuk.

Sikerült azonosítanunk a D jelzésű kutatási pontot, **amelynek kutatása során ismeretlen járatba jutottunk**. Az új szakasz hossza 13 méternek bizonyult és a végétől nem messze belyukadt az

1-es barlangba. A végpontja a korábban említett kuszoda másik vége. A nulladik barlangnak keresztelt új szakasz tehát becsatlakozott a már 3 bejáratral rendelkező "barlangrendszerbe". A D jelzésű bejáratral szemben egy újabb bejáratot találtunk, amely már 5-re növelte a rendszer bejáratainak a számát. Persze nem a bejáratok számában mérik a sikeres kutatást, hanem inkább méterekben. Az új barlang szakaszokkal és az összekötéssel a rendszer hossza $40+8+13+3 = 64$ méter lett.

Az első bejárók által jelölt A jelzésű bejáratot kitágítottuk és nagyjából 2.5 méterig kitermeltük a kitöltést. A barlang szépen folytatódik és a kitöltés is rendkívül kezes jószág, ezért ennek a pontnak is tervezzük a kutatását a következő évben. Térképemen 4-es barlangként hivatkozom erre a bejáratra, amely alatt nem sokkal észrevettünk egy még szűkebb potenciálisan új barlangot, amelyet még senki nem kutatott. Idő hiányában ennek a pontnak az átvizsgálására nem maradt időnk.

A barlangokból kitermelt köveket és humuszos kitöltést a térképen jelzett módon tájba illően helyeztük el. Az új barlangszakaszban is kialakítottunk egy deponálási pontot.

Összességében elmondhatom, hogy egy sikeres évet zártunk és továbbra is ámulatba ejt minket a barlangok környéke. Persze a kutatás vége még messze van, de én az eredményektől függetlenül is nagyon szeretek ide járni kutatni és ez másokról is elmondható!

Köszönetnyilvánítás

Itt szeretném megköszöni kutatótársaim segítségét, hiszen nélkülük semmilyen eredményről nem tudnék beszámolni. A kutatásban részt vettek neve ABC sorrendben: **Ács Réka, Apor Bálint, Farkas Vince, Gyovai Tamás, Kalotai Zsófi, Konkoly Péter, Mátyus Kornél, Papko Péter, Szabad Zsolt, Süle Bálint, Tóth Attila.**

Szeretném kiemelni Tóth Attilát, aki folyamatosan segítette a kutatást szervezéssel, fúrógéppel és egyéb eszközökkel! Nem feledkezhetünk meg az Északerdő Jósua-Tornai Erdészeti Igazgatóságról sem, akik a kutatást behajtási engedélyek megadásával tették sokkal könnyebbé! Végül hadd mondjak köszönetet az esztramosi brigád lelkes szakácsának, Kosztra Barbarának, aki mindig meleg étellel várta a gyakran megfáradt és éhes kutatókat.

Leszállási napló

2021-10-16

Mátyus Kornél, Tóth Attila, Mészáros József

A kutatás első napja. Izgalmas pillanat ez egy kutatásvezető számára :-). A nap első felét a 3. barlang bejáratának rendezésével és mélyítésével töltöttük. A bejárat előtt a szintet kb 1.2 méterrel vittük lejjebb, a 3. barlang kitöltésével nagyjából egy szintre.

A bejárat rendezése után a 3. barlang kitöltését kezdtük el kitermelni a barlangból. Célunk a barlang kényelmes, négykézláb járhatóvá tétele volt, ezért csak nagyjából 30 cm-t mélyítettünk az eredeti szinten. Ezt sikerült is viszonylag hamar elérnünk a barlang járható részéig, ami nagyjából 8-10 méter volt. A bal oldali fotón látható az eredeti és az új szint a barlangban. A kitöltés rendkívül puha és könnyű, vékony fadarabokkal és levelekkel tarkított humuszos kitöltés volt, amely később a barlang összes többi pontján jellemző volt.

A barlang bejárata után nem sokkal balra egy picike suvadás volt, amire először azt hittük, hogy valami állat ásta bele magát a kitöltésbe, de amikor a felső 30 centimétert letermeltük, akkor a kövek között légrést vettünk észre, ami szépen folyamatosan elnyelte a befolyó kitöltést. Nagyjából 70 cm-el lejjebb pedig a barlang függőleges fala vízszintes irányba fordult. Elkezdtük ezt a részt mélyíteni és tágítani, egészen addig amíg az említett aláhajláshoz nem értünk. További mélyítéssel sikerült magunkat felülről bebontani a 2-es barlang ismert részeibe, és ezzel a már amúgy is összefüggő 1-3-as barlangokat kötöttük össze a 2-es

barlanggal. A bal oldali képen suvadás kibontásának az eleje látható.

2021-10-16

Mátyus Kornél, Tóth Attila, Mészáros József

Kornél a Dénes Gyurkáék által említett D jelzésű pontot próbálta megkeresni. A eredeti leírás szerint 4 métert jutottak előre a D jelzésű pont megbontásával, erős huzatot éreztek, de idő hiányában abbahagyták a munkát.

Nem messze az 1-es barlang bejáratától egy nagyon szép csőszerű bejáratot kezdett el bontani. A kitöltés eltávolításával hamar világossá vált, hogy ez a bejárat ember számára nem járható, így nem lehetett a D jelzésű pont. Nem szomorkodtunk, cserébe megállapítottuk, hogy ez a szűk bejárat az 1-es barlangra csatlakozik egy kb 4 méteres vízszintes járaton keresztül. Ugyan ez ember számára nem járható, de azért mégiscsak megnövekedett a bejáratok száma.

Attilával ketten a 3-as barlang hasadékanak végét kitöltő 20-30 cm-es cementált kőpenge bontását kezdtük meg. A penge megakadályozta a továbbjutást a barlangban, de reménykeltő volt egy kis ablakocska a kőpenge végén, ami után vélni láttuk az ismeretlent :-). Tekintve a kőpenge vastagságát, ez egy nagyobb munkának ígérkezett, de legalább sikerült elkezdni.

2021-11-13

Mátyus Kornél, Mészáros József

Két fontos feladatot jelöltünk ki a mai napra. Az egyik a 3-as barlang hasadékát kitöltő kőpenge további ostromlása volt, a másik továbbra is a D jelzésű pont megtalálása. A kőpenge bontását egy új akkumulátoros vésőgéppel kezdtem meg, amely kezdetben nagyon haladás volt. A kődarabokat végül vödörben vittem ki a felszínre.

Kornél nem messze a cuccainktól elkezdett kibontani egy kuszodát, amely 3 méter után egy Y elágazáshoz ért. A kuszoda és az Y egyértelműen megfelelt a D jelzésű pontnak, így rendkívül motiváltan folytattuk a kitöltés eltávolítását. Az Y hegy irányába mutató ága élesen visszakanyarodott a bejárat kuszoda irányába, de nagyjából 1 méter után egy glória formájú ablakon keresztül légüres térbe láttunk be vagy 4 métert. A járat ugyan elkezdett emelkedni és a légüres tér a kitöltés felett is csak 20-30 cm volt, de ott várt minket kutatásvezetőként az első új barlangszakaszom, amit meghagytunk másnapra. A képen a kuszoda eleje és az

kitöltés eredeti szintje látszik.

2021-11-14

Mátyus Kornél, Ács Réka, Kalotai Zsófi, Gyovai Tamás, Tóth Attila, Konkoly Péter, Mészáros József

Másnap szerencsére sokan jöttek segíteni. A napot a 3-as és a 2-es barlang összekötésének Disto-s mérésével kezdtük Attilával. Miután végeztünk, az összekötést betemettük, hiszen az teljesen lehetetlenné tette volna a 3-as barlangból a kitöltés kihúzását műanyag badellák, alias bobik, segítségével. A képen jól látható, hogy az összekötés milyen közel van a bejáratához.

A felmérés után ketten a 3-as barlang hasadékanak kőpengéjével küzdöttek gépek és hatékony vállató eszközök (kalapács, véső) segítségével. A bejáratnál álló kutató kötél és műanyag badella segítségével könnyen ki tudta húzni a barlang végén leváló kő darabokat.

Ketten a 4-es barlang bejáratának tágítását kezdték meg. Sikerült a bejáratot annyira kitágítani, hogy végül be tudtunk kúszni a járatba. Ugyan a bejárat szakasz lejtős volta miatt a bontás rendkívül keserves lett volna két ember számára, de a továbbvezető járat szépen a hegy irányába mutatott, mintegy 15 centiméteres légréssel a főte és a kitöltés között.

A tegnap talált nulladik barlangnak keresztelt járat bontását először hárman kezdték, később négyen folytatták. A kitöltés szerencsére itt is a korábban említett laza, könnyű kitöltés volt, így a csapat nagyon gyorsan haladt. Már a bontás elején a kutatók egy lejtős kuszodába jutottak, amelynek magassága nagyjából 90 centiméter volt. A bontás jó ütemben, rendkívül motiváltan haladt, hiszen senki nem tudta, hol lesz ennek a járatnak a vége. Sajnos nap végére kiderült, hogy az új barlangszakasz vége az 1-es barlang Denevér-termének az aljába visz. Ezt sikerült is egy gyors összevilágítással is igazolni. Csalódottságra nem volt okunk, hiszen találtunk 13 méter új barlangjáratot.

megfáradt kutatók a felszínen

2021-12-11

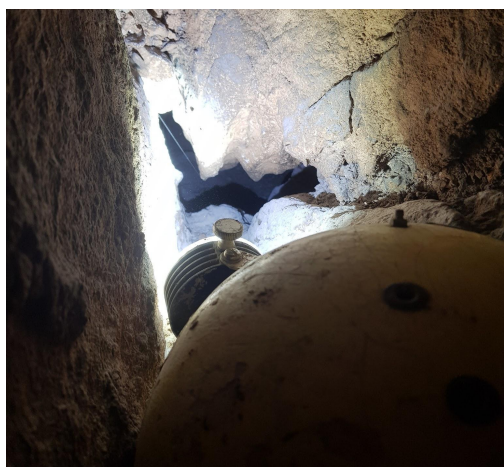
Mátyus Kornél, Gyovai Tamás, Tóth Attila, Farkas Vince, Mészáros József

A nap elejét a helyszín rendezésével kezdtük. Kialakítottunk egy kis vízszintes placcot a felszínen hagyott felszereléseknek. Sokkal kényelmesebb lett így a kutatás, mert nem kellett a lejtős, csúszós sziklán szűkölködni.

Attila a 3-as barlang jól ismert kőpengéjének állt neki, míg a többiek a nulladik barlang kitöltését kezdték a felszínre termelni teljes szelvényben. Kíváncsi voltam, hogy nem indul-e valahol egy újabb járat a kitöltés eltávolítása után. A kuszodás járat szélessége elérte helyenként a 2.5 méteres szélességet, de sehol nem indult új járat. A képen Gyovai Tamás látható a kuszodában. Mindenesetre az így

kitakarított lapos kuszoda remek hely lett egy barlangon belüli deponálási pontnak. Kornél később észrevette, hogy a múltkor otthagytott végpont megy előre is, nem teljesen fullad bele az ismert részbe. Ezt kezdte el ki tágítani és nagyon szépen haladt a hegy gyomra felé. Tomival átbontottuk magunkat az ismert részbe (1-es barlangba) nem sokkal az új végpont előtt, és

ezzel egy újabb körtúrát lehet most tenni a barlangokban.

Attila nap végén behívott a 3-as barlangba, amivel nagyon szépen haladt. A korábban említett lenti kisablakba már jobban be lehetett látni és úgy tűnt, hogy 2 métert megy a járat legalább vállszélességben. A nap végén két remek belyukadási lehetőséggel hagytuk ott a helyszínt. A képen látható a motivációs rés, ami nagyon felvillanyozott bennünket.

2021-12-12

Mátyus Kornél, Gyovai Tamás, Tóth Attila, Mészáros József

Hárman a nulladik barlang végpontját folytattuk, míg Attila bevette magát a 3-as barlang végpontjára. A mi végpontunk körülbelül 1 méter után már ember számára éppen nem járható méretűre szűkült. Nagyjából 1 métert kellett volna tágítani ahhoz, hogy be tudjunk nézni a folytatásba. Hamar kiderült, hogy ez a végpont megegyezik az első kutatók által kérdőjellel jelölt pontnak a Denevér-terem alján. Szerencsére az új járattal sokkal kényelmesebben, vízszintesen fértünk hozzá ehhez a végponthoz és nem fejjel lefele, mint a Denevér-teremből.

Attila egész nap belyukadás lázban égett és rendkívül intenzíven dolgozott a kis ablak minél hamarabbi elérésén. Magam sem tudom hogyan, de nap végére eljutott odáig, hogy szűken ugyan, de be tudtunk nézni a kis ablakocskán. Sajnos a látottak cáfolták a korábbi reményeket, a járat ugyan háromszög szelvényben ment tovább, de nem ember számára járható szélességben. Viszont nem messze a kis ablaktól észrevettünk egy jobbra mutató nagyjából 1.5 méter hosszú járatot, ami mintha egy szélesebb, a 3-as barlanggal párhuzamos hasadékba végződött volna. Ráadásul innen erőteljes huzatot éreztünk, így csalódottságra nem igazán volt okunk, holott a két remélt belyukadásból egy sem valósult meg.

A lelkes kutatók a felszíni depóval és az új "karsztplatóval"

2021-12-29

Konkoly Péter, Mészáros József

Ketten egész nap azon fáradoztunk, hogy a múltkor észrevett jobb oldali ferde bebújásig tágítsuk a hasadékot. Fáradtságos munka volt, de az egész nap folyamán észlelhető huzat motivált minket.

2021-12-30

Konkoly Péter, Papko Péter, Mészáros József

Petivel kiegészülve folytattuk a hasadék tágítását. Délután kettőkor próbáltunk először bebújni a bebújáson, sikertelenül. A bebújás végén sikerült levernem egy vékony kőperemet, ami végül elégnek bizonyult az első bebújáshoz. Lábbal előre indultam el és vártam a lábamnál a légüres teret, a nagy párhuzamos hasadékot. Sajnos a lábammal mindenhol kőfalakba ütköztem, így már tudtam, hogy a széles párhuzamos hasadék csak álom volt. Fejjel előre sikerült újra bebújni, és a látottak némileg megleptek. Egy szűkebb kuszodába jutottam, ami ugyan párhuzamosan ment a 3-as barlang hasadékával, ám rossz irányba, visszafele a bejáratok irányába. A hegy gyomrába vezető vége a kuszodának teljesen záródni látszott. Nap végén kicsit csalódott voltam, de hát a barlangkutató gyalogos katona, ahogy Attila is mondani szokta. Az viszont egy tanulságos lecke, hogy az ilyen ablakok, bebújásoknál látott nagy terek sokszor megtévesztőek és perspektívától függően nagyon megtéveszthetik a kutatót.

Szerencsére legalább a 3-as barlang hasadéka ment tovább, legalább öt métert, ami mindenképpen örömteli volt.

2021-12-31

Konkoly Péter, Papko Péter, Szabad Zsolt, Apor Bálint, Süle Bálint, Mészáros József

Az év utolsó bontása, így a napló utolsó bejegyzése erre az évre. Népes csapatunkkal három feladatra koncentráltunk.

Első lépésként elkészítettük a barlang gyors, veszített pontos poligonos mérését, az új barlangszakaszokat is felmérve. A felmérés szépen megmutatta, hogy a tegnapi nap

során talált visszafelé mutató kuszoda a nulladik barlang ember számára éppen nem járható szűkületével függ össze. Ugyan ebbe a szakaszba egyikünk se tudott bebújni egyik oldalról sem, de a lézeres mérés két végpontja csak 30 centiméterre volt egymástól. Ezzel a nulladik barlang végpontja veszített jelentőségéből, de örülök, hogy egy újabb kérdőjelet sikerült kihúzni a listából.

A mérés megmutatta, hogy a 1-es barlang kürtője után következő járat, amelybe az eredeti kutatók elvileg 4 métert mentek és szélesedő járatól és nagyobb méretekről írtak, a 3-as barlang hasadékával párhuzamosan megy előre a hegy gyomra felé. Így tehát elkezdtek ennek a pontnak is a bontását, amelyet már régebb óta terveztem. Meglepő módon a járat alja száraz agyag volt, az első bejárók és kutatók nem teljesen szálkőig mélyítették a járatot. Ez mindenképpen jó jelnek tűnt, ugyanis a kürtő után

következő szakasz eléggé szűk volt, a járat tágítására így csak a járat elején volt szükség. Ennek nagy lendülettel neki is álltunk, de nap végén nem látszott még a tágítás vége.

Egy csapat egész nap a 3-as barlang hasadékát próbálta tovább tágítani. A kitöltés ugyan itt is a már jól megszokott, laza, humuszos kitöltés volt, de a hasadék bal fala egy nagyjából 30 centiméter vastag, cementált rétegből áll, amelynek bontása csak fáradságos és kitartó munkával lehetséges. A bal oldali képen jól látható a hasadék előre mutató iránya és a bal oldali cementált réteg.

Fotódokumentáció

A barlang környéke a 0. barlang humuszos depójával

Pomáz, 2021. február 12.

Mészáros József
kutatásvezető

Kutatási jelentés a Derenki Nyugati víznyelő 2021-évi kutatásáról

A 2021-es évben a nyelőnél nem végeztünk kutatást. Eredeti koncepciónkhoz tartva magunkat a nyelőt csak a forrásbarlangok kérdőjeleinek tisztázása után kezdjük meg.

Pomáz, 2021. február 12.

Mészáros József
kutatásvezető

Kutatási jelentés

Laci-zsomboly (4820-41)

2021

ÖSSZEFOGLALÁS

Barlang neve: Laci-zsomboly

Kataszteri száma: 4820-41

A kutatási engedély jogosultja: Mészáros József

Kutatási engedély kibocsátója: Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatóság

Kutatási engedély száma: DINPI/1963-1/2021

Jelentés időszaka: 2021. január 1. – 2021. december 31.

Kutatásvezető: Mészáros József

Kutatásvezető-helyettes: Kalotai Zsófia, Gyovai Tamás, Tóth Attila

A barlang hossza és vertikális kiterjedése a kutatás megkezdésekor : 12 m / 10 m

A kutatás során talált új barlangszakaszok hossza, vertikális kiterjedése: 0.5 m / 0.5 m

A barlang hossza és vertikális kiterjedése a kutatási jelentési időszak: 12,5 m / 10,5 m

A jelentés lezárásának időpontja: 2021. december 31.

A jelentést összeállította: Mészáros József

Kutatási tevékenység leírása

A Laci-zsombolyban összesen egy alkalommal voltunk kutatni Gyovai Tamás, Mátyus Kornél és Tóth Attila közreműködésével. Elsőként a bejárat alatt 1-2 méterre lévő törmeléket szedtünk ki, hogy az ne omoljon később a nyakunkba, majd kiemeltünk a barlangból egy hosszabb létrát, ami csak a falnak volt támasztva, illetve egy farönköt is. Kikerült még az agyagból egy eredeti bontókalapács, 1 sörösüveg, 3 db hosszú létra és 3 kisebb eredeti hordó. Ezek sorsáról később intézkedünk. A nap folyamán a barlangot sikerült 50 centiméterrel mélyíteni.

A kitöltés kitermelését sikerült megoldanunk elektromos csörlő telepítése nélkül, egy egyszerű kötélpálya és az akna felett telepített ipari fordítócsiga és kézi erő segítségével.

Bízunk a folytatásban és reméljük, hogy hamarosan nagyobb eredményekről és egy gyönyörű új barlangszakaszról számolhatunk be :-)

Pomáz, 2021. február 12.

Mészáros József
kutatásvezető